

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๘/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (กรณี พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ และคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา เป็นกรรมการบริษัท)

ประธานวุฒิสภาทำหน้าที่ประธานรัฐสภาเสนอคำร้อง ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ในปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ที่มีกรรมการ ป.ป.ช. ที่ไม่มีคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามมาแต่ต้น จะมีผลทำให้การที่ได้กระทำไปแล้วทั้งปวงต้องเสียไป หรือไม่

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณาเป็นอย่างเดียวกันกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

โดยที่ข้อเท็จจริงที่ศาลรัฐธรรมนูญได้รับมีเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ได้แล้ว ไม่จำเป็นต้องแสวงหาพยานหลักฐานอื่นใดอีก

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๗ มาตรา ๒๕๖ มาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘ มาตรา ๒๖๐ มาตรา ๒๖๖ มาตรา ๒๕๗ ถึงมาตรา ๓๐๒

๒. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๘ มาตรา ๓๘๖ มาตรา ๘๒๖ มาตรา ๘๒๗ มาตรา ๘๓๑ มาตรา ๑๑๕๑ มาตรา ๑๑๕๗ และมาตรา ๑๑๖๗

๓. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๕ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๒๕

๔. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ และมาตรา ๑๕

ปัญหาที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย

๑. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องที่ประธานวุฒิสภาทำหน้าที่ประธานรัฐสภาเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ว่า การที่พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์

และคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา เป็นกรรมการบริษัท โดยที่ปรากฏหลักฐานทางทะเบียนว่า ยังมีได้ลาออกก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ ป.ป.ช. จะถือว่ากระทำการอันต้องห้ามการเป็นกรรมการ ป.ป.ช. มาตั้งแต่ต้น หรือไม่

๒. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งมีกรรมการ ป.ป.ช. ที่ไม่มีคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้ามมาแต่ต้น จะมีอำนาจหน้าที่สมบูรณ์ หรือมีผลทำให้การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กระทำไปแล้วทั้งปวงต้องเสียไป หรือไม่

คำวินิจฉัย

เนื่องจากประธานวุฒิสภากำหนดที่ประธานรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ เสนอคำร้องนี้ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ นั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้น หรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย” จึงเห็นว่า

ปัญหาแรก

การที่กรรมการ ป.ป.ช. กระทำการอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ วรรคหนึ่ง (๓) ตามที่ผู้ร้องเสนอคำร้องมานี้ แม้จะมีใช่เป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่โดยตรงขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ แต่เนื่องจากมีปัญหาค่าที่ต้องพิจารณาต่อเนื่องจาก คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งมีกรรมการ ป.ป.ช. ที่ไม่มีคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้ามมาแต่ต้น จะมีอำนาจหน้าที่สมบูรณ์ หรือมีผลทำให้การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กระทำไปแล้วทั้งปวงต้องเสียไปหรือไม่ ดังนั้น จึงเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญจึงต้องรับคำร้องในส่วนที่เป็นปัญหานี้ไว้พิจารณาด้วย

สำหรับ พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์/ผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งแจ้งต่อศาล เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๔ ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ทำหนังสือลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ขอลาออกจากตำแหน่งกรรมการบริษัท เดอะ เบสท์ เจเนอรัล คอมมูนิเคชั่น จำกัด ยื่นต่อพลเอก เอี่ยมศักดิ์ จุลละจาริตต์ กรรมการผู้มีอำนาจ แต่เพียงผู้เดียวของบริษัท ฯ พลเอก เอี่ยมศักดิ์ ฯ รับทราบการลาออกโดยเขียนข้อความว่า “ทราบ” และลงลายมือชื่อพร้อมกับตำแหน่งประธานกรรมการบริษัทในใบลาออกแล้ว เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ และตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่เคยเข้าไปในบริษัท ฯ หรือจัดการกิจการของบริษัท ฯ พลเอก เอี่ยมศักดิ์ ฯ กรรมการบริษัทผู้มีอำนาจไปขอจดทะเบียนแก้ไขรายชื่อกรรมการบริษัท ให้ตรงกับความจริงในภายหลัง ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงไม่มีลักษณะกระทำการอันต้องห้ามในการเป็นกรรมการ ป.ป.ช. ตั้งแต่วันที่ขอลาออก พร้อมกับส่งคำให้การเป็นหนังสือลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๔ ของ พลเอก เอี่ยมศักดิ์ ฯ ซึ่งเป็นพยานยืนยันคำให้การของผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นหลักฐานด้วย

ส่วนคุณหญิงปรีชา เกษมสันต์ ณ อยุธยา/ผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งแจ้งว่า เมื่อสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ทราบ ในวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒ ว่า วุฒิสภาเลือกผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นกรรมการ ป.ป.ช. ขณะนั้นผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นกรรมการบริษัท อมรเกษม จำกัด บริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด และบริษัท วงศ์อมร จำกัด ผู้ถูกร้องที่ ๒ เขียนหนังสือลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท ทั้งสามทันทีในวันเดียวกัน การลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท อมรเกษม จำกัด และบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด นายทะเบียนออกหนังสือรับรองให้ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๒ ส่วนการออกจากการเป็นกรรมการบริษัท วงศ์อมร จำกัด นั้น โดยที่บริษัท วงศ์อมร จำกัด จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของคุณหญิงวนิดา พูนศิริวงศ์ ซึ่งเป็นน้องสาว และผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่เคยเข้าไปยุ่งเกี่ยวหรือจัดการ ดังนั้น ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงแจ้งคุณหญิงวนิดา ๑ เป็นหนังสือพร้อมบอกกล่าวด้วยวาจาว่า ขอลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท

นางสาวสุภาภรณ์ ใจอ่อนนุ่ม ผู้แทนกรมทะเบียนการค้า/พยานศาล ให้การว่า การเป็นกรรมการบริษัทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๕๑ จะต้องให้ที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นตั้งและบริษัทต้องนำความไปจดทะเบียน ส่วนการออกจากตำแหน่งกรรมการ กฎหมายไม่ได้กำหนดให้ใช้มติที่ประชุมผู้ถือหุ้น เมื่อตัวแทนแสดงเจตนาลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท ย่อมมีผลทันที เพียงแต่มีผลต่อบุคคลภายนอกเมื่อนำความไปจดทะเบียนแล้วเท่านั้น

จึงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ (ในส่วนที่เกี่ยวกับการเป็นกรรมการบริษัท วงศ์อมร จำกัด) มีคุณสมบัติ ไม่มีลักษณะต้องห้าม และมีได้กระทำการอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ และมาตรา ๒๕๘ วรรคหนึ่ง (๓) เพราะลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๒๕๘ วรรคสอง แล้ว มีคุณสมบัติ ไม่มีลักษณะต้องห้าม และมีได้กระทำการอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ในการเป็นกรรมการ ป.ป.ช. มาตั้งแต่ต้น

ทั้งนี้ การลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เรื่อง ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องของสมาชิกวุฒิสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีสิบคนสิ้นสุดลงเฉพาะตัว กรณีดำรงตำแหน่งในห้างหุ้นส่วนและบริษัท หรือไม่แล้ว และศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาปัญหานี้ โดยวางหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเรื่องการพ้น หรือไม่พ้นจากตำแหน่งในห้างหุ้นส่วนและบริษัทไว้ และมีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีขอให้พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท ให้มีความชัดเจนว่า ผู้ใดมีหน้าที่ทำอะไร อย่างไร เมื่อใด แล้ว

ปัญหาที่สอง

ส่วนปัญหาที่ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. หากมีกรรมการ ป.ป.ช. ที่ไม่มีคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ หรือ ๒๕๘ วรรคหนึ่ง มาแต่ต้น จะทำให้การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กระทำไปแล้วทั้งปวงต้องเสียไปหรือไม่นั้น เห็นว่า เป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ที่ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้

ปรากฏว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๐ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ มาตรา ๒๕๑ ถึงมาตรา ๓๑๑ มาตรา ๓๒๑ มาตรา ๓๓๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ รวมทั้งกฎหมายอื่นๆ ประกอบกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคสอง บัญญัติว่า “รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้พอเพียงกับการบริหารงานโดยอิสระของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน” นั้น ทำให้เห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์จะปฏิรูปการเมืองและการปกครอง โดยให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอย่างจริงจัง คือ ส่วนที่ ๑ การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ส่วนที่ ๓ การถอดถอนจากตำแหน่ง และส่วนที่ ๔ การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งผ่านการสรรหา และการเลือกโดยชอบแล้ว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ โดยคณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ต่อมาเมื่อการพบข้อเท็จจริงภายหลังว่า กรรมการ ป.ป.ช. คนใดคนหนึ่งหรือหลายคนไม่มีคุณสมบัติ มีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ หรือมาตรา ๒๕๘ วรรคหนึ่ง ภายหลังที่คณะกรรมการสรรหา ฯ และวุฒิสภาดำเนินการจนผู้ได้รับการสรรหาได้รับการแต่งตั้ง และปฏิบัติหน้าที่แล้ว แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ วรรคสอง จะบัญญัติว่า ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออก หรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่า ผู้นั้นมิเคยได้รับเลือกให้เป็นกรรมการ ป.ป.ช. ... ก็ตาม แต่โดยที่ผู้นั้นได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ ป.ป.ช. การกระทำของกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวย่อมจะกระทบกระเทือนกิจการที่เข้าร่วมกระทำไป รวมทั้งการได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น ก่อนที่

กรรมการ ป.ป.ช. ผู้นั้นออกจากตำแหน่งกรรมการ เช่นเดียวกันกับกรณีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ บัญญัติไว้เกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา และมาตรา ๑๔๒ วรรคสาม ซึ่งบัญญัติไว้เกี่ยวกับกรรมการการเลือกตั้ง และให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยชี้ขาด ซึ่งจะ ทำให้เกิดความเสียหายทั้งแก่ส่วนรวม ผู้ที่ได้รับผลดีและผลเสียจากการกระทำทั้งปวงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เป็นกรรมแก่รัฐและบุคคลดังกล่าว นอกจากนี้ ยังจะเกิดผลที่แปลกประหลาดตามมาอีก หลายประการ เช่น สัญญาต่างๆ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ลงลายมือชื่อไปและปฏิบัติตามไปบางส่วน หรือทั้งหมดแล้ว ตลอดจนคำสั่งทางปกครองอื่นๆ ต้องเสียไปด้วย เป็นต้น

ดังนั้น เมื่อปรากฏภายหลังว่า กรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดไม่มีคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ หรือ มาตรา ๒๕๘ ทั้งๆ ที่มีบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการสรรหา ฯ และวุฒิสภาซึ่งมีบุคคลจำนวนมากช่วยกันพิจารณาคัดเลือก จนกระทั่งดำเนินการแต่งตั้งเสร็จและทำ หน้าที่แล้ว จึงมีผู้พบเห็นได้ว่า การพิจารณาตรวจสอบการมีคุณสมบัติ และการไม่มีลักษณะต้องห้าม ซึ่งมีลักษณะค่อนข้างชัดเจน แต่เมื่อผู้มีอำนาจสรรหาและแต่งตั้งไม่พบว่า ผู้สมัครยื่นหลักฐานแสดง การมีคุณสมบัติ และการไม่มีลักษณะต้องห้ามมาแล้ว แต่การมีคุณสมบัติ หรือไม่มีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๕๖ และมาตรา ๒๕๘ (๑) และ (๒) นั้น ตรวจสอบได้ง่าย มีกรอบให้พิจารณา ส่วนการไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕๘ (๓) และ (๔) นั้น ตรวจสอบ ได้ยากมาก เพราะเป็นเรื่องที่บุคคลอื่นเกือบจะไม่มีโอกาสทราบได้ บุคคลนั้นเองเท่านั้นที่รู้อยู่แก่ใจ ซึ่งอาจเป็นไปได้โดยมีเจตนาสุจริตก็ได้ว่า ตนมิได้กระทำการอันมีลักษณะต้องห้าม โดยเฉพาะการเป็น กรรมการบริษัท การให้ความเห็นทางกฎหมาย (ทนายความ) การรักษาพยาบาล (แพทย์) เพราะการลาออก จากการเป็นกรรมการบริษัทนั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า จะยื่นเป็นหนังสือ หรือ ทำด้วยวาจาก็ได้ ต่อกรรมการผู้มีอำนาจของบริษัท โดยไม่ต้องมีรูปแบบอย่างไร และพนักงานเจ้าหน้าที่ ก็ไม่มีเวลาตรวจสอบ ส่วนการให้ความเห็นทางกฎหมาย หรือการรักษาพยาบาลนั้น ตราบใดที่ไม่กระทำ เป็นอาชีพ ตราบนั้นอาจไม่เป็นการกระทำการอันมีลักษณะต้องห้าม ซึ่งจะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริง เป็นรายๆ ไป เป็นต้น

การที่รัฐรับผิดชอบต่อประชาชนในการกระทำของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะเป็ผลดีหรือผลเสีย เสมือนว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีกรรมการ ป.ป.ช. คนใดไม่มีคุณสมบัติ มีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๕๖ และมาตรา ๒๕๘ วรรคหนึ่ง จึงเป็นการเหมาะสม และเป็นธรรมด้วยประการทั้งปวงที่จะต้องนำรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลมด้วย

เพราะพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ ซึ่งมีให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ บังคับแก่องค์กรที่มีอำนาจตามรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะนั้น เห็นว่า การที่ผู้ร่างกฎหมายจำกัดอำนาจตนเอง มิให้รวมไปถึงองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เป็นการกระทำที่ถูกต้อง เพราะแม้จะเป็นหลักการของ กฎหมายมหาชนซึ่งเป็นวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง แต่ก็ไม่อาจนำพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับกับ องค์กรตามรัฐธรรมนูญได้ เพราะจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ แม้อำนาจหน้าที่ต้องเสียประโยชน์จะอ้างพระราชบัญญัติมาตรานี้ต่อศาลรัฐธรรมนูญ มิให้นำ พระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ แต่ถ้าถือว่า การกระทำทั้งหลายทั้งปวงที่องค์กรตามรัฐธรรมนูญกระทำมาแล้ว เป็นอันต้องเสียไป กลุ่มคนที่ได้ประโยชน์มาแล้ว ย่อมจะคัดค้านหลักการนี้

สำหรับองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญก็เช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากไม่มี คุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ย่อมต้องนำมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับด้วย

นอกจากนี้ ยังมีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๘ ที่บัญญัติถึงการตราพระราชกำหนดเพื่อประโยชน์ ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของ ประเทศ หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติสาธารณะว่า ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติพระราชกำหนด หรือ สภาผู้แทนราษฎรอนุมัติแต่วุฒิสภาไม่อนุมัติ และสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียง ไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น ทั้งนี้ ก็ด้วยเหตุผลดังที่ได้ กล่าวข้างต้น

ดังนั้น แม้ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยว่า กรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดไม่มีคุณสมบัติ หรือมีลักษณะ ต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้าม ในการดำรงตำแหน่งมาแต่ต้น หากกรรมการ ป.ป.ช. ผู้นั้น ผ่านการสรรหาและได้รับการแต่งตั้งโดยชอบแล้ว คำวินิจฉัยดังกล่าวนี้ย่อมจะต้องไม่มีผลกระทบกระเทือน ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ดำเนินการเสร็จสิ้นมาแล้วก่อนหน้าการมีคำวินิจฉัย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า

๑. ผู้ถูกร้องที่ ๑ มิได้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท เดอะ เบสท์ ฯ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท วงศ์อมร ฯ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกร้องทั้งสองจึงมิได้กระทำการอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญมาแต่ต้น

๒. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติคงมีอำนาจหน้าที่สมบูรณ์ แม้ว่าจะมีกรรมการที่ไม่มีคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างมาแต่ต้น ไม่มีผลทำให้การที่กระทำไปแล้ว ทั้งปวงก่อนหน้ามีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญต้องเสียไป

นายประเสริฐ นาสกุล
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ